

H6E עפל AFAL rajoittaa liikkumista (etymologia)

(päivitelty 20.7.2023)

H6 HEPREA JEESUS-KIELI <https://gen.fi/h6.html>

H6E ETYMOLOGIA <https://gen.fi/h6e.html>

H6E ע AIN <https://gen.fi/h6e-c.html>

H6E עפל afal, rajoittaa liikkumista (etymologia)

<https://gen.fi/h6e-cpl.html>

SISÄLLYSLUETTELO (luonnos)

0. Dokumentteja

1. Ofel-kukkulasta kaupunkiin

2. Kreikan polis-sanana johdannaisia

0. DOKUMENTTEJA

K7 Περαία Peraiaa (0x, LXX 0x) Perea (nimi)

<https://gen.fi/k7-16-peraiaa-perea.html>

H6E Luomis- ja alkukieli sekä etymologia

<https://gen.fi/h6e-00-luomis-ja-alkukieli.html>

Etymonline (Online Etymology Dictionary)

<https://www.etymonline.com/>

Kielitoimiston sanakirja

<https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/>

Liljeqvist, Matti: Uuden testamentin sanakirja kreikka–suomi.

Finn Lectura 2007 (MLK)

Liljeqvist, Matti: Vanhan testamentin heprean ja aramean sanakirja.

Finn Lectura 2010 (MLH)

Mozeson, Isaac E.: The Word. The Dictionary That Reveals the Hebrew Source of English. Shapolsky 1989

Turtia, Kaarina: Sivistyssanat. Otava 2001

1. OFEL-KUKKULASTA KAUPUNKIIN

Kreikan polis-sanana tekninen alku- eli protoindoeurooppalainen (PIE) juuri on "pel", joka tarkoittaa linnoitusta, suljettu aluetta ja kukkulan lakea.

πόλις polis fem. (UT 163x) kaupunki, kaupunkivaltio

[PIE *pel linnoitus, suljettu alue, kukkulan laki

< hepr. עפל ofel mask. MT 16x "liikkumisen rajoittaja":

- 1. (linnoitettu) yläkaupunki
- 2. paik. Ofel (temppelevuoren kaakkoiskulman kukkula

Daavidin kaupungin pohjoispuolella,
Juustontekijänlaakson ja Kidroninlaakson välissä)

- 3. peräpukama, paise
< אפאל afal rajoittaa liikkumista]

Indoeurooppalainen "pel" johtuu puolestaan heprean ofel-sanasta, jonka juuri "afal" (ain-pe-lamed) tarkoittaa liikkumisen rajoittamista. Ofel-sana esiintyy Tanachissa 16 kertaa merkityksissä "linnoitettu yläkaupunki", "Ofel-kukkula" ja "peräpukama, paise".

Heprean ain-kirjain voi tyypillisesti kadota muihin kieliin siirryttäessä. Katso esim.

Κ7 Περαία Peraiaa (0x, LXX 0x) Perea (nimi)
<https://gen.fi/k7-16-peraiaa-perea.html>

Ain voi poikkeuksellisesti kadota jo hepreassa, esim. Samuel- ja Ruut-nimet.

2. KREIKAN POLIS-SANAN JOHDANNAISIA

ἀκρόπολις akropolis, yläkaupunki, linnoitettu kukkula, linnavuori
μητρόπολις meropolis, metropoli, "äitikaupunki"
πολιτεία poliiteiaa

- (UT 2x) kansalaisoikeus, kansalaisuus
- kansalaisten yhteisö, valtio, hallinto, valtiotaito

πολιτική poliitikee, valtio-oppi, politiikka

πολιτικός poliitikos, (kaupunki)valtion hallitsemiseen osallistuva, poliitikko

poliisi, kaupungin turvallisuuden ja järjestyksen valvoja

- katso poliisi-alkuiset yhdyssanat

Kielitoimiston sanakirja

<https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/>

poliittinen

poliittistaa

poliittistua

poliklinikka, "(yksityisen) kaupunkilääkärin vastaanotto, ei-sairaala"

polikliininen

politbyroo, "hallintotoimisto",

hallitsevan kommunistisen puolueen korkein johtoelin

politariikos, vähäinen rikkomus yleistä järjestystä tai turvallisuutta vastaan

politikoida

politisaatio, asian ottaminen poliittisesti ratkaistavaksi

politisoida

politisoitua

politologi, politiikan tutkija

politologia, politiikkaoppi, politiikan tutkiminen

politologinen

politrukki, "poliittinen ohjaaja",

Neuvostoliiton puna-armeijan poliittisen päällystön nimitys